

Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma
12.Mpk.75.018/2022/10.

A dr. Nyitrai Károly Ügyvédi Iroda (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 16-17.) által képviselt **Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete** (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 20.) **I. rendű kérelmezőnek** és a **Pedagógusok Szakszervezete** (1068 Budapest, Városligeti fasor 10.) **II. rendű kérelmezőnek** - **Magyarország Kormánya** (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 4., képviseli: Emberi Erőforrások Minisztériuma Perképviseleti Osztály) **kérelmezettel szemben sztrájk jogszerűsége és még elégséges szolgáltatás mértékének megállapítása** iránt indult nemperes eljárásban meghozta az alábbi

v é g z é s t :

A bíróság megállapítja, hogy a kérelmezők által kezdeményezett 2022. január 31. napjának 8⁰⁰ óra és 10⁰⁰ óra közötti időszakában meghirdetett 2 órás figyelmeztető sztrájk megtartása jogszerű.

A bíróság megállapítja, hogy ezen sztrájk során a még elégséges szolgáltatás az alábbi:

1. A sztrájk időtartama alatt valamennyi, a sztrájjal érintett köznevelési intézményben függetlenül annak fenntartójától az intézményben tartózkodó gyermekek felügyeletét és étkezését, továbbá a sajátos nevelésű igényű gyermekek esetében a szakmai szabályoknak megfelelő ellátását, a gyermekek életének, testi épségének megóvása érdekében biztosítani kell.
2. A gyermekek felügyelete és étkeztetése a sztrájk időtartama alatt az alábbiak szerint alakul:
 - 2.1.A kérelmezők az adott köznevelési intézményben sztrájkot szervező helyi sztrájkbizottság, ennek hiányában a helyi sztrájkszervező útján (a továbbiakban: helyi sztrájkbizottság) a sztrájkot megelőzően 2022. január 27. napján 12⁰⁰ óráig jelzik az intézményvezető részére a sztrájkban várhatóan résztvevő közalkalmazottak/munkavállalók létszámát. A helyi sztrájkbizottság az adatszolgáltatását 2022. január 28. napján 12⁰⁰ óráig pontosítja, majd 2022. január 31. napján 7³⁰ órakor közli a sztrájkban résztvevők létszámát azzal, hogy a sztrájkhoz ezt követően is bárki csatlakozhat, illetve a sztrájkban való részvételtől elállhat.
 - 2.2.A köznevelési intézmények vezetői 2022. január 27. napján 12⁰⁰ óráig jelzik a helyi sztrájkbizottság részére, hogy várhatóan a sztrájk időtartama alatt az egyes osztályokban, illetve óvodai csoportokban, valamint a pedagógiai szakszolgálati intézményben, a pedagógiai szakmai szolgáltatást nyújtó intézményben, kollégiumban hány fő lesz jelen. Az intézményvezetők adatszolgáltatásukat 2022. január 28. napján 12⁰⁰ óráig pontosítják, majd 2022. január 31. napján 7³⁰ órakor is közlik a rendelkezésükre álló adatok alapján a helyi sztrájkbizottság részére.

2.3. Az intézményvezetők és a helyi sztrájbizottság a sztrájkban résztvevők várható létszámáról és a gyermekfelügyeletre szoruló gyermekek, illetve tanulók várható létszámáról folyamatosan egyeztetnek és a gyermekfelügyelet, a gyermekétkeztetés és a sajátos nevelésű igényű gyermekek részére a szakmai szolgáltatás ellátásához szükséges létszámot az alábbiak szerint határozzák meg:

2.3.1. A gyermekfelügyelet ellátására megfelelő szakképesítéssel rendelkező, megfelelő létszámú óvodapedagógusnak, dajkának, pedagógusnak, valamint kollégiumi nevelőnek kell rendelkezésre állnia.

2.3.2. A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. sz. melléklet 1-16. pontja szerinti maximális létszámot egyetlen összevont óvodai csoport, iskolai osztály, csoport, kollégiumi csoport létszáma sem lépheti túl a sztrájk időtartama alatt. Óvodai csoportonként egy fő óvodapedagógus és dajka, míg iskolákban és kollégiumokban osztályonként, illetve csoportonként egy fő pedagógus, vagy kollégiumi nevelő látja el a gyermekfelügyeletet.

2.3.3. A gyermekétkeztetés ellátására minden köznevelési intézményben a korábban megszokott rendnek és kialakult gyakorlatnak megfelelően kell sort keríteni, melyhez a szükséges létszámot az intézményvezetők és a helyi sztrájbizottságok jelen megállapodás szerint biztosítják.

2.3.4. A fenti pontok ellátásához szükséges létszámot az intézményvezető biztosítja azzal, hogy amennyiben a sztrájkban részt nem vevő közalkalmazottak/munkavállalók létszáma a még elégséges szolgáltatás mértékének és feltételeinek biztosításához nem elegendő, úgy a helyi sztrájbizottság köteles a sztrájkban résztvevő közalkalmazottak/munkavállalók beállításával a még elégséges szolgáltatás jelen végzésben megállapított mértéke és feltételei biztosításához hozzájárulni.

3. A sztrájk időtartamáról, a sztrájkban résztvevők várható létszámáról, a sztrájkban a gyermekek, tanulók irányításában releváns részleteiről az intézményvezetők kötelesek 2022. január 28-án 14⁰⁰ óráig a szülők felé a szükséges előzetes tájékoztatást megadni.

Kötelezi a bíróság a kérelmezettet, hogy 15 napon belül fizessen meg a kérelmezőknek külön-külön 45.000,- Ft (negyvenötezer) + Áfa perköltséget.

A feleket illetékfizetési kötelezettség nem terheli.

A végzéssel szemben a kézbesítéstől számított 5 (öt) napon belül fellebbezésnek van helye, melyet a Fővárosi Ítéltáblához címezve jelen bíróság előtt lehet előterjeszteni elektronikus úton.

INDOKOLÁS

Tényállás

A bíróság a felek előadása és a csatolt iratok alapján az alábbi tényállást állapította meg:

A kérelmezők sztrájkbizottságot alapítottak és 2021. október 5. napján levelet küldtek Magyarország Kormánya kérelmezett részére, hogy az 1989. évi VII. törvény (a továbbiakban: Sztrájk tv.) 2. § (2) bekezdése értelmében jelölje ki képviselőjét. A levélre Kisfaludy Sándor az EMMI helyettes államtitkára 2021. október 9. napján kelt levélben válaszolt, melyben jelezte, hogy a 94/2018. (V.22.) Kormányrendelet 155.§-ának felhatalmazása alapján a sztrájkkövetelések vonatkozásában a kormány képviselőjére az Emberi Erőforrások Minisztere jogosult, aki a tárgyalásokra őt jelölte ki.

A felek a sztrájkjal kapcsolatos egyeztetést tartottak 2021. október 13., 2021. november 1., 2021. november 18., 2021. december 1., majd 2021. december 15. napján. A sztrájkkövetelések a tárgyalások során módosultak, az utoljára módosított követeléseket 2021. december 1. napján tartott tárgyaláson szóban, majd 2021. december 2. napján levélben is bejelentették a kérelmezők. Eszerint a sztrájkbizottság hatályos sztrájkkövetelése az alábbi:

- 1. A PDSZ és a PSZ által létrehozott sztrájkbizottság követeli a kötelező oltásról szóló 599/2021. (X.28.) Kormányrendelet módosítását, valamint a megállapodásig, de legalább egy hónapig a kötelező oltásról szóló rendelet végrehajtásának felfüggesztését.*

A munkavégzés ne legyen pusztán a koronavírus elleni védőoltás feltételéhez kötött. A munkahelyi feladatellátás ne csak oltás felvételével, hanem érvényes védettségi igazolvánnyal, vagy megfelelő szintű védettség laboratóriumi eredménnyel történő igazolásával is lehetséges legyen. Ennek hiányában a munkavállaló munkahelyi foglalkoztatása rendszeres munkahelyi és ingyenesen biztosított teszthez köthető.

A közös sztrájkbizottság követeli annak visszavonását is, hogy a nem állami intézményekben a kötelező oltás bevezetéséről a polgármesterek és a munkáltatók határozzanak, ezáltal a döntés felelősségét a kormány olyan szereplőkre hárítsa, akik ehhez sem országos, sem területi járványügyi adatokkal, sem pedig megfelelő szaktudással nem rendelkeznek.

- 2. A pedagógus-előmeneteli rendszer szerint besoroltak garantált illetménye 2022. január 1-jétől – a Kormány által ajánlott 10 százalékon felül – további 45 százalékkal emelkedjen.*
- 3. Az oktatási ágazatban nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott munkavállalók garantált illetménye a költségvetési törvényben meghatározott közalkalmazotti fizetési osztályok első fokozatának összege – a fizetési fokozathoz tartozó legkisebb szorzószámok megtartásával – 2021. szeptember 1. napjával emelkedjen a következők szerint: A1-nél a minimálbérre, B1-nél a garantált bérminimumra, F1-nél a garantált bérminimum 130 %-ára.*

4. *A pedagógus munkakörben foglalkoztatottak kötelező óraszama a 2022/2023-as tanévben heti 24 óra, az osztályfőnökök kötelező óraszama heti 22 óra legyen. Az ezt követő tanévtől a kötelező óraszám csökkenjen a korábbi közoktatási törvény szerinti kötelező óraszám mértékére.*
5. *A pedagógiai és gyógypedagógiai asszisztensek legfeljebb heti 35 órát legyenek beoszthatók gyermek- vagy tanulócsoportban önállóan végzendő gyermekfelügyeletre.*

Mivel a tárgyalások nem vezettek eredményre, ezért kérelmezők 2022. január 31. napjára kétórás, míg ennek eredménytelensége esetére 2022. március 16-tól határozatlan időtartamú sztrájkot hirdettek a 2021. december 16-án a kérelmezett képviselője részére elküldött levelükben.

A felek a tárgyalások során a még elégséges szolgáltatások körében is egyeztettek egymással, melynek során különböző ajánlatokat tettek.

Kérelmezők első ajánlata (a továbbiakban: 1. ajánlat) szerint kizárólag bentlakásos intézmények, diákothtonok és kollégiumok esetében kötelező a még elégséges szolgáltatás biztosítása és ott is csak a diákok életének, testi épségének védelmére és az étkeztetés biztosítására vonatkozik. Kérelmezett a 2021. november 29-i ellenjavaslata szerint a még elégséges szolgáltatást valamennyi köznevelési és szakképzési intézményben biztosítani kell és a gyermekfelügyelet mellett az oktatást is biztosítani kell a tanórák 75%-nak megtartásával.

A kérelmezettek az ajánlatukat pontosították, a 2021. december 1-i javaslat (a továbbiakban: 2. ajánlat) az alábbiakat tartalmazta:

A gyermekek felügyelete minden fenntartó – Tankerületi Központok, Önkormányzatok, Szakképzési Centrumok, nem állami fenntartók – működési területén valósuljon meg.

Az intézményekbe beérkező minden gyermek felügyelete a Fenntartó által kijelölt legalább egy intézményben biztosított legyen. A felügyeletre kijelölt intézmény(ek) számát a tényleges sztrájk időpontját megelőző felmérések (sztrájkhajlandóság, gyermekek otthon maradása stb.) alapján a Fenntartó szükség szerint és a rendelkezésre álló humánerőforrás függvényében határozza meg. A helyettesítés és az elégséges szolgáltatás biztosítása érdekében a Sztrájkbizottság vállalja, hogy legkésőbb a sztrájk napját megelőző napon 12 óráig elektronikus úton tájékoztatja a Fenntartókat, hogy az egyes intézményekben tudomásuk szerint hány fő kíván részt venni a sztrájkban. Felek rögzítik, hogy a sztrájkban történő részvétel – tekintettel arra, hogy ahhoz bárki, akár még aznap is jelezheti csatlakozási szándékát – mértéke az előzetes információkhoz képest akár jelentős mértékben eltérhet.

A Sztrájkbizottság kijelenti, hogy a sztrájkot úgy hajtja végre, hogy a sztrájkban önkéntesen résztvevő foglalkoztatottak a sztrájk időtartama alatt munkakörükbe tartozó tevékenységet nem végeznek.

A sztrájról a Sztrájbizottság tájékoztatót készít, melyet eljuttat az intézményvezetőknek, akik azt az iskola honlapján, illetve a helyben szokásos módon közzéteszik, valamint a tanulóknak kiosztják.

Az iskolai étkezésben részesülő gyermekek étkezése valósuljon meg.

A sztrájkban résztvevők személyi biztonsága és a köznevelési intézmények vagyona megóvása érdekében a Fenntartók és a Sztrájbizottság, valamint a köznevelési intézmények és a helyi sztrájbizottságok együttműködnek.

A munkavállalók sztrájkhoz való joga ne sérüljön.

Minden munkavállaló szabad meggyőződése és belátása alapján eldönthesse, kíván-e a sztrájkhoz csatlakozni, avagy sem.”

Kérelmezők módosított ajánlatára kérelmezett 2021. december 14-én kelt F/11 alatt mellékelt levelében válaszolt, saját korábbi ajánlatán nem változtatott, pusztán a lehetőségét vetette fel annak, hogy a megtartandó foglalkozások és tanórák számában (mértékében) a felek egyezzenek meg. Vitatta a kérelmezők ajánlatának azon részét, hogy ne legyen minden egyes köznevelési, szakképzési intézmény nyitva gyermekfelügyelet ellátása céljából és vitatta azt is, hogy a sztrájkot megelőző nap 12 óráig közzöljön a sztrájbizottság előzetes (várható) adatokat a sztrájkban résztvevők számáról. Előadta továbbá, hogy a még elégséges szolgáltatás mértékét mindenképpen biztosítani kell, akár azon az áron is, miszerint a sztrájkban résztvevő munkavállalók is szükség szerint részt vesznek az ellátásban.

Mivel a sztrájk ideje alatt nyújtott még elégséges szolgáltatásokról a felek megállapodni nem tudtak, a kérelmezők 2021. december 21. napján kérelmet nyújtottak be a Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiumához a még elégséges szolgáltatások megállapítása iránt. A bíróság hiánypótlási felhívás kiadását követően a 12.Mpk.75.276/2021/4. számú 2022. január 13. napján jogerős végzésével a kérelmet visszautasította.

A kérelmezők 2022. január 11. napján elektronikus üzenetben megküldték a kérelmezett részére módosított javaslatukat (a továbbiakban: 3. ajánlat), mely már kizárólag a figyelmeztető sztrájk időtartamára vonatkozott.

Az ajánlat a következőket tartalmazta:

1. A még elégséges szolgáltatás biztosítása körében a kétórás figyelmeztető sztrájk időtartama alatt minden köznevelési intézményben (nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. a továbbiakban: Nkt. 7. § (1) bek. a)-m) pont gondoskodni kell az intézményre bízott gyermekek, tanulók felügyeletéről és étkeztetéséről, azaz a Sztrájbizottság és a Kormány kijelölt képviselője rögzíti, hogy kizárólag ezt a két tevékenységet szükséges a még elégséges szolgáltatás keretében biztosítani. A felügyelet a figyelmeztető sztrájk alatt más intézményben nem valósulhat meg, mivel a figyelmeztető sztrájkot követően – 10 órától – az addig felügyeletet igénybe vevő gyermekek, tanulók nem tudnának bekapcsolódni a foglalkozásokba / tanórákba.

Ez a kötelezettség az Nkt. 4. § 10) pontja és 25. § (5) bekezdése alapján a gyermek, tanulók testi épségének megóvása és erkölcsi védelméről való gondoskodást jelenti az

intézménybe történő belépéstől a nevelési – oktatási intézmény jogszerű elhagyásáig terjedő időben, továbbá a Pedagógiai program részeként kötelező, a nevelési oktatási intézményen kívül tartott foglalkozások, programok alatt.

A még elégséges szolgáltatás keretében minden köznevelési intézményben szükséges gondoskodni a megállapodott szolgáltatásokhoz:

- a) a szülők előzetes értesítéséről, tájékoztatásáról az általánostól eltérő munkarendről, ezt az intézményvezető, vagy helyettese és a helyi sztrájbizottság együttesen végzi a helyben szokások módon;*
- b) a gyermekfelügyelet ellátásához megfelelő végzettséggel, illetve szakképesítéssel rendelkező munkavállalókról;*
- c) a sztrájk tartamára eső reggeli étkeztetés szakmai szabályok szerinti megszervezéséről sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásáról gondoskodó gyógypedagógia, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmények pedagógus- munkakörben és nevelő oktató munkát segítők munkakörben foglalkoztatott alkalmazottai a sztrájk során is a szakmai szabályok szerint gondoskodnak a rájuk bízott gyermekek, tanulók életének és testi épségének megóvására összefüggő feladatok ellátásáról. Gondoskodnak továbbá az étkezés megszervezéséről.*

2. A még elégséges szolgáltatás biztosítása érdekében a köznevelési intézmények és fenntartóik – Tankerületi központok, alapítványok, egyházak, önkormányzatok – és a Sztrájbizottság, valamint a köznevelési intézmények és a helyi sztrájbizottságok együttműködnek, ennek keretében.

- a) a nevelési – oktatási intézményben biztosítani kell a vagyoni védelmet garantáló műszaki, személyi feltételeket.*
- b) Az intézményi sztrájbizottság legkésőbb a sztrájk előtti nap 12 óráig adatot közöl a munkáltatóval arról, hogy mely munkakörben hány sztrájkoló várható, az adatközlést a sztrájk napján reggel 7:00 órakor pontosítja.*
- c) A sztrájkban résztvevő személyek az intézményben nyilvántartott, aznap rájuk irányadó munkaidő terhére vesznek részt a sztrájkban, pedagógus esetén a kötött munkaidőre vonatkozó rendelkezések figyelembevételével.*
- d) A köznevelési intézményeknek, illetve a fenntartóknak folyamatosan nyilvántartást kell vezetniük a sztrájkban résztvevőkről.*
- e) A sztrájk ideje alatt a jogszabályok és a belső szabályzatok betartása kötelező.*

3. A még elégséges szolgáltatás mértékének biztosítása és a munkavállalók sztrájkhoz való joga

- a) Felek biztosítják, hogy a sztrájkban bárki önként részt vehessen és jogszerű sztrájkban résztvevők semmilyen hátrányban ne részesüljenek, velük szemben a munkabeszüntetés befejezését célzó kényszerítő eszközökkel nem lehet fellépni. A jogszerű sztrájkban való részvétel miatt a munkavállalót hátrány nem érheti. A sztrájkban résztvevők, illetve sztrájkot szervezők is kötelesek ugyanakkor tartózkodni a sztrájkban részt nem vevők felé irányuló nyomásgyakorlástól.*
- b) A munkáltatói jogok gyakorlója a sztrájkban résztvevő munkavállaló részére akkor rendelhet el munkavégzést, amennyiben a még elégséges szolgáltatás biztosítása a sztrájkban részt nem vevő munkavállalók útján nem biztosítható. Erről köteles a helyi*

sztrájbizottságot egyidejűleg értesíteni. Az ily módon munkavégzésre kötelezettnek a munkavégzés időtartamára a rendes munkavégzésnek megfelelő díjazás jár.

A javaslatot a kérelmezett nem fogadta el a kérelmezők által megadott határidőig (2022. január 13. 15 óra) és azt követően sem tett új ajánlatot.

* * *

A kérelmezők kérelme

A kérelmezők 2022. január 17. napján kérelmet nyújtottak be a bíróságra, melyben a 2022. január 31. napjára meghirdetett kétórás figyelmeztető sztrájk idejére a még elégséges szolgáltatások mértékét az alábbiak szerint kérték megállapítani:

1. A még elégséges szolgáltatás biztosítása körében a kétórás figyelmeztető sztrájk időtartama alatt minden köznevelési intézményben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv. (a továbbiakban: Nkt.) 7. § (1) bekezdés a)-m) pont gondoskodni kell az intézményre bízott gyermekek, tanulók felügyeletéről és étkeztetéséről, azaz kizárólag ezt a két tevékenységet szükséges a még elégséges szolgáltatás keretében biztosítani. A felügyelet a figyelmeztető sztrájk alatt más intézményben nem valósulhat meg, mivel a figyelmeztető sztrájkot követően – 10 órától – az addig felügyeletet igénybe vevő gyermekek, tanulók nem tudnának bekapcsolódni a foglalkozásokban / tanórákba.

Ez a kötelezettség az Nkt. 4. § 10) pontja és 25. § (5) bekezdése alapján a gyermek, tanulók testi épségének megóvására, és erkölcsi védelméről való gondoskodást jelenti az intézménybe történő belépéstől a nevelési – oktatási intézmény jogszerű elhagyásáig terjedő időben, továbbá a Pedagógiai program részeként kötelező, a nevelési oktatási intézményen kívül tartott foglalkozások, programok alatt.

A még elégséges szolgáltatás keretében minden köznevelési intézményben szükséges gondoskodni a megállapodott szolgáltatásokhoz:

- a) a szülők előzetes értesítéséről, tájékoztatásáról az általánostól eltérő munkarendről, ezt az intézményvezető vagy helyettese és a helyi sztrájbizottság együttesen végzi a helyben szokásos módon;
 - b) a gyermekfelügyelet ellátásához megfelelő végzettséggel, illetve szakképesítéssel rendelkező munkavállalókról;
 - c) a sztrájk tartamára eső reggeli étkeztetés szakmai szabályok szerinti megszervezéséről sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásáról gondoskodó gyógypedagógia, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmények pedagógus-munkakörben és nevelő oktató munkát segítők munkakörben foglalkoztatott alkalmazottai a sztrájk során is a szakmai szabályok szerint gondoskodnak a rájuk bízott gyermekek, tanulók életének és testi épségének megóvására összefüggő feladatok ellátásáról. Gondoskodnak továbbá az étkezés megszervezéséről;
2. A még elégséges szolgáltatás biztosítása érdekében a köznevelési intézmények és fenntartóik – Tankerületi központok, alapítványok, egyházak, önkormányzatok, – és a

Sztrájbizottság, valamint a köznevelési intézmények és a helyi sztrájbizottságok együttműködnek ennek keretében.

- a) A nevelési – oktatási intézményben biztosítani kell a vagyonvédelmet garantáló műszaki, személyi feltételeket.
 - b) Az intézményi sztrájbizottság legkésőbb a sztrájk előtti nap 12 óráig adatot közöl a munkáltatóval arról, hogy mely munkakörben hány sztrájkoló várható, azt adatközlést a sztrájk napján reggel 7:00 órakor pontosítja.
 - c) A sztrájkban résztvevő személyek az intézményben nyilvántartott, aznap rájuk irányadó munkaidő terhére vesznek részt a sztrájkban, pedagógus esetén a kötött munkaidőre vonatkozó rendelkezések figyelembevételével.
 - d) A köznevelési intézményeknek, illetve a fenntartóknak folyamatosan nyilvántartást kell vezetniük a sztrájkban résztvevőkről.
 - e) A sztrájk ideje alatt a jogszabályok és a belső szabályzatok betartása kötelező.
3. A még elégséges szolgáltatás mértékének biztosítása és a munkavállalók sztrájkhoz való joga
- a) Felek biztosítják, hogy a sztrájkban bárki önként részt vehessen és jogszerű sztrájkban résztvevők semmilyen hátrányban ne részesüljenek, velük szemben a munkabeszüntetés befejezését célzó kényszerítő eszközökkel nem lehet fellépni. A jogszerű sztrájkban való részvétel miatt a munkavállalót hátrány nem érheti. A sztrájkban résztvevők, illetve sztrájkot szervezők is kötelesek ugyanakkor tartózkodni a sztrájkban részt nem vevők felé irányuló nyomásgyakorlástól.
 - b) A munkáltatói jogok gyakorlója a sztrájkban résztvevő munkavállaló részére akkor rendelhet el munkavégzést, amennyiben a még elégséges szolgáltatás biztosítása a sztrájkban részt nem vevő munkavállalók útján nem biztosítható. Erről köteles a helyi sztrájbizottságot egyidejűleg értesíteni.

Az ily módon munkavégzésre kötelezettnek a munkavégzés időtartamára a rendes munkavégzésnek megfelelő díjazás jár.

A bíróság a 2022. január 19. napján kelt 12.Mpk.75.018/2022/2. számú végzésével hiánypótlásra hívta fel a kérelmezőket azzal, hogy annak kézbesítéstől számított 48 órán belül tegyenek eleget. A kérelmezők a 2022. január 25. napján 23 óra 41 perckor érkezett iratukban a hiánypótlási felhívásnak eleget téve a még elégséges szolgáltatás mértékére vonatkozó ajánlatukat az alábbiak szerint pontosították:

1. A sztrájk időtartama alatt valamennyi a sztrájkkal érintett köznevelési intézményben – függetlenül annak fenntartójától – az intézményben tartózkodó gyermekek felügyeletét és étkeztetését, továbbá a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a szakmai szabályoknak megfelelő ellátást – a gyermekek életének, testi épségének megóvása érdekében – biztosítani kell.
2. A gyermekek felügyeletét és étkeztetését a következők szerint kell biztosítani a sztrájk időtartama alatt:
 - 2/1. Kérelmezők az adott köznevelési intézményben sztrájkot szervező helyi sztrájbizottság, ennek hiányában a helyi sztrájk szervező útján – a továbbiakban: „helyi sztrájbizottság” – a Sztrájkot megelőzően 2022. január 28. napján 12 óráig

jelzik az intézményvezető részére a sztrájkban várhatóan részt vevő közalkalmazottak / munkavállalók létszámát. A helyi sztrájkbizottság adatszolgáltatását 2022. január 28. napján 12 óráig pontosítja, majd 2022. január 31. napján 7:30-kor is közli a sztrájkban résztvevők létszámát azzal, hogy a sztrájkhoz ezt követően is bárki csatlakozhat, illetve a sztrájkban való részvételtől akár el is állhat, figyelemmel a Sztrájk tv. 1. § (2) bekezdésére.

2/2. A köznevelési intézmények vezetői 2022. január 28. napján 12 óráig jelzik a helyi sztrájkbizottság részére, hogy várhatóan a Sztrájk időtartama alatt az egyes osztályokban, illetve óvodai csoportokban, valamint a pedagógiai szakszolgálati intézményben, a pedagógiai- szakmai szolgáltatást nyújtó intézményben, kollégiumban hány fő lesz jelen. Az intézményvezetők adatszolgáltatásukat 2022. január 28. napján 12 óráig pontosítják, majd 2022. január 31-én reggel 7:30-kor is közlik a rendelkezésükre álló adatok alapján a helyi sztrájkbizottság részére.

2/3. Az intézményvezetők és a helyi sztrájkbizottság a sztrájkban résztvevők várható létszáma és a gyermekfelügyeletre szoruló gyermekek, illetve tanulók várható létszáma alapján folyamatosan egyeztetnek és a gyermekfelügyelet, valamint a gyermekétkeztetés és a sajátosnevelési igényű gyermekek részére a szakmai szolgáltatás ellátásához szükséges létszámot meghatározzák a következők szerint:

2/3-1: A gyermekfelügyelet ellátására a megfelelő szakképesítéssel rendelkező megfelelő létszámú óvodapedagógus, dajka, illetve pedagógus, valamint kollégiumi nevelő rendelkezésre álljon.

2/3-2: A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. 4. melléklet 1-16. pont szerinti maximális létszámot egyetlen egy összevont óvodai csoport, iskolai osztály, csoport, kollégiumi csoport létszáma nem lépheti túl a sztrájk időtartama alatt és ez alatt az időtartam alatt óvodai csoportonként egy fő óvodapedagógus és dajka, míg iskolában és kollégiumban osztályonként, illetve csoportonként egy fő pedagógus vagy kollégiumi nevelő lással el a gyermekfelügyeletet.

2/3-3: A gyermekétkeztetés ellátására minden köznevelési intézményben a korábban megszokott rendnek és kialakult gyakorlatnak megfelelően sort kell keríteni, melyhez a szükséges létszámot az intézményvezetők és a helyi sztrájkbizottságok jelen megállapodás szerint biztosítják.

2/3-4: A 2/3-1-2-3 pontok ellátásához szükséges létszámot az intézményvezető biztosítja azzal, hogy amennyiben a sztrájkban részt nem vevő közalkalmazottak / munkavállalók létszáma a még elégséges szolgáltatás mértéke és feltételei biztosításához nem elegendő, úgy a helyi sztrájkbizottság köteles a sztrájkban részt vevő közalkalmazottak / munkavállalók beállításával a még elégséges szolgáltatás jelen megállapodás szerinti mértéke és feltételei biztosításához hozzájárulni.

3. A sztrájk időtartamáról, a sztrájkban résztvevők várható létszámáról, a sztrájkban a gyermekek, tanulók irányában releváns részleteiről az intézményvezetők kötelesek 2022. január 28-án 14 óráig a szülők felé a szükséges tájékoztatást megadni.

A bíróság a 2022. január 25. napján kelt 12.Mpk.75.018/2022/5. számú végzésével felhívta a kérelmezettet, hogy a kézbesítéstől számított 36 órán belül ellenkérelmet terjeszthet elő. A kérelmezett 2022. január 26. napján 22⁴⁷ órakor – határidőben – az alábbi ellenkérelmet és a sztrájk jogellenességének megállapítása iránt viszontkérelmet nyújtott be.

A kérelmezők a 2022. január 28. napján 8 óra 53 perckor érkezett kérelmezetti ellenkérelemre tett észrevételükben kifejtik, hogy a kérelmezők képviselési jogának igazolására irányuló

kérelmezetti okfejtés nem világos, ellentmondásos és megalapozatlan. A Sztrájk tv. rendelkezéséből nem következik, hogy a szakszervezetek ne szervezhetnének önállóan sztrájkot és az is megalapozatlan következtetés, hogy ehhez valamiféle formális munkavállalói felhatalmazásra lenne szükség. Jelen eljárás tárgya nem egyéni jogvita, így a kérelmezett azon következtetése, miszerint jelen nemperes eljárás megindításához szükséges a dolgozóknak a szakszervezet részére adott meghatalmazása, jogi „bakugrás”.

A bíróságnak elsőként azt kell meghatározni, hogy a köznevelés, mint szolgáltatás tekintetében mi az, ami a Sztrájk tv. 4. § (2) bekezdése szerinti, a lakosságot alapvetően érintő körbe tartozik, figyelemmel a példálózó jellegű felsorolásra is. Egységes a bírósági gyakorlat, miszerint a gyermekek felügyelete képezi a még elégséges szolgáltatás tárgyát. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14. Mpk. 50.087/2016/5. számú végzésében kifejtette, hogy a még elégséges szolgáltatásról a kérelmezett lakosságot alapvetően érintő felügyeleti tevékenysége körében szükséges megállapodni. Ezzel azonos álláspontra jutott az 59. Mpkf. 636.189/2013/2. számú másodfokú jogerős döntésében is. A kérelmezett által hivatkozott művelődéshez való jog, nem a lakosságot alapvetően érintő szolgáltatás, hiszen annak arányos, időszakos korlátozása semmiféle pótolhatatlan veszteséget nem jelent és kárt sem okoz. A kérelmezett által példaként felhozott postai szolgáltatás elmaradása, vagy például a gázszolgáltatás kimaradása nyilvánvalóan közvetlen, potenciális kárveszélyt jelent, nem véletlen, hogy ezen szolgáltatások esetében a jogalkotó törvényben szabályozta a még elégséges szolgáltatás mértékét és feltételeit. Megjegyezte, hogy a szakos pedagógusellátottság bizonyos tárgyak esetében olyan alacsony, hogy a tantárgyat sok helyen és rendszeresen nem megfelelő szakképzettségű pedagógus tartja, illetve számos esetben az is előfordul, hogy az óra nem is kerül megtartásra. Álláspontja szerint ez jóval nagyobb problémát jelent a köznevelés rendszerében, mint egy meglehetősen ritkán előforduló pedagógus sztrájk miatti néhány órás, jelen esetben egy alkalommal 2 órás kiesés. A kérelmezetti érvelés álláspontja szerint azért is ellentmondásos, mivel a sztrájkkövetelések olyan célok megvalósítására irányulnak, melyek megvalósulása esetén a pedagógus életpálya vonzóbb lenne. A járványhelyzet időszakában éppen a kérelmezett az, aki a köznevelési intézmények járványügyi protokollját oly módon alakítja, amely a digitális oktatást egy ideig a 12 éven felüliek, illetve január 15. óta már a 12 éven aluliak számára sem teszi lehetővé. Kérelmezett ellenajánlata álláspontja szerint ajánlatként nem értelmezhető. Amennyiben azt így lehetne értékelni, úgy az a még elégséges szolgáltatás tárgyán túlterjeszkedik. Egy 2 órás sztrájk időtartama alatt a gyermekfelügyelet biztosítása mellett a tanórák, illetve a foglalkozások 50 %-ának megtartása önmagában észrevehetővé teszi a sztrájkot. Ráadásul ezen felül a kérelmezett még ahhoz is ragaszkodik, hogy a meg nem tartott órák, jelen esetben osztályonként 1 óra, 2022. február 28-ig pótlásra kerüljenek, amely gyakorlatilag már nem sztrájkot jelent, hanem a munkaidő átcsoportosítását. Megalapozatlan álláspontja szerint a kérelmezett azon követelése is, mely szerint a gyermekfelügyeletet úgy kellene megoldani, hogy az azonos osztályba, illetve csoportba járó gyermekek kizárólag a saját osztályukban, illetve csoportjukban lehetnek. Ezt a jelenlegi sztrájk nélküli időszakban sem lehet megoldani. Mivel az óvodákban az összevont csoportokban való felügyelet jelenleg sajnos rendszeres, az iskolákban is jelen van ez a jelenség, valamivel kisebb mértékben. A délutáni napközik esetében, különösen délután 16⁰⁰ és 17⁰⁰ óra közötti időszakban több osztály, akár a teljes alsós évfolyam valamennyi osztálya részére egy osztályteremben biztosítják a gyermekfelügyeletet.

A kérelmezők ellenkérelme

A kérelmezők a kérelmezett sztrájk jogellenességének megállapítására irányuló kérelme vonatkozásában előadták, hogy álláspontjuk szerint a még elégséges szolgáltatás mértéke és feltételei megállapítására irányuló eljárásban nincs helye a sztrájk jogellenességére irányuló kérelemnek és ezen kérelem bírósági vizsgálatának.

Utaltak arra, hogy a kérelmezett a Sztrájk tv. 3. § (3) bekezdésére való hivatkozása teljességgel megalapozatlan, megjegyezték, hogy a kérelmezett a sztrájk jogellenességére a beadványban elismert 7 tárgyalási határnapon és a tárgyalások közötti levélváltások során sem hivatkozott egyetlen egy alkalommal sem. Azaz a kérelmezett 2021. októberétől - a tárgyalások indulása óta - 2022. január 26-i beadványa elkészítéséig a sztrájkot sem általánosságban, sem egyes sztrájkkövetelések vonatkozásában nem tartotta jogellenesnek. Kérelmezett ezen eljárása álláspontjuk szerint sérti a jóhiszemű és tisztességes joggyakorlást és joggal való visszaélés tilalmába is ütközik, hiszen célja nyilvánvalóan a kérelmezők és közvetve a pedagógusok sztrájkjának korlátozása, a sztrájk teljeskörű megakadályozása.

A kérelmezett okafogyottságra utaló hivatkozásai alaptalanok, ezek nem jelen eljárásra tartoznak. A 2 órás figyelmeztető sztrájk, melynek időtartama rövidebb egy futball vagy kézilabda mérkőzés szünettel együtt számított időtartamánál, bizonyosan nem veszélyeztetni közvetlenül és súlyosan az életet, egészséget, vagy a testi épséget. Ha a kérelmezett ezen álláspontja elfogadható lenne, akkor az iskolákban a jelenléti oktatás folytatása is az életet, testi épséget és egészséget közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné, amivel feltételezhetően a kérelmezett sem ért egyet.

A kérelmezők béremelésre irányuló sztrájkkövetelése vonatkozásában a kérelmezett jogellenesség megállapítására irányuló kérelme álláspontjuk szerint mind a hazai, mind a nemzetközi sztrájkjogban példa nélküli, a tárgyalások során ennek jogszerűségét nem vitatták, sőt szükségességét elismerték és pusztán azért jogellenes a követelés, mert előbb-utóbb sztrájk nélkül is megvalósul. Mindezekből az következne, hogy valamennyi béremelésre irányuló sztrájkkövetelés jogellenes lenne. A többi sztrájkkövetelés vonatkozásában nem érthető, hogy azokat miért tartja jogellenesnek. Összességében olyan, mintha a kérelmezett minden sztrájkkövetelést, amivel tartalmilag nem ért egyet, jogellenes, ezzel a tartalmi, szakmai vitán alapuló nézetkülönbséget és a Sztrájk tv. szerinti jogellenesség fogalmát összemossa.

A kérelmezők a 32/2003. (VIII.22.) IM. számú rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján kérelmezőnként mindösszesen 15 óra (3 beadvány elkészítése, összesen 11 óra és összesen 4 óra ügyfél konzultáció és felkészülés) figyelembevételével 45-45.000,- Ft + ÁFA perköltség megfizetésére kérték kötelezni kérelmezettet.

A kérelmezett ellenkérelme

Ellenkérelmében a kérelmezett arra hivatkozott, hogy álláspontja szerint a kérelmezők nem igazolták, hogy jogosultak a még elégséges szolgáltatások mértékének és feltételeinek bíróság általi megállapítására vonatkozó kérelmet benyújtani. A Sztrájk tv 1. § (1) bekezdése szerint a sztrájk joga gazdasági és szociális érdekeik biztosítására a dolgozókat illeti meg. Ez alapján tehát a szakszervezetek a sztrájk szervezésének a jogát, minden esetben a dolgozók, szakszervezet esetében a szakszervezeti tag dolgozók felhatalmazása alapján a felhatalmazás szerinti módon és mértékben gyakorolhatja. A kérelmezett utal a Munka Törvénykönyve 272. § (6) és (7) bekezdéséhez fűzött kommentárra, mely szerint a szakszervezetek kettős

képviselési joggal rendelkeznek, a munkáltatóval szemben meghatalmazás nélkül is eljárhatnak, bíróság, hatóság, egyéb szerv előtt azonban csak meghatalmazás alapján képviselhetik a szakszervezeti tag munkavállalót. A képviselési tárgykör igen tág, hiszen a munkáltatóval szemben a szakszervezet a munkavállalót annak valamennyi anyagi, szociális, valamint élet- és munkakörülményeit érintő jogával és kötelezettségével kapcsolatban képviselheti.

Hivatkozott a Pp. 514. § (3) bekezdésére, mely szerint saját tagjának munkaügyi perében meghatalmazottként eljárhat a munkavállalói érdekképviselési szervezet. Mindezek alapján álláspontja szerint a szakszervezet a kérelmezettel a sztrájkot megelőző tárgyalások során az Mt. 272. § (6) bekezdése szerint felhatalmazás alapján jogosult a dolgozói képviseletre, megegyezés hiányában ugyanakkor a bíróság előtti nemperes eljárásban, melyben kérelmezői oldalon félként szintén a dolgozó kell, hogy eljárjon. A bíróság előtti szakszervezet általi képviselethez az Mt. fent idézett nagykommentár szövege alapján már szükséges a dolgozónak a szakszervezet részére adott meghatalmazása. A nagykommentár szövegére hivatkozva rámutat arra, hogy jelen esetben kollektív munkaügyi vitáról és nem egyéni jogvitáról van szó, a szakszervezetnek nem a Pp. szerinti meghatalmazásra van szüksége a képviselési joga igazolásához, hanem egy olyan tartalmú felhatalmazásra, mely a sztrájkjog gyakorlása során a dolgozó önrendelkezési jogának gyakorlásában egyes részcselekményekben történő képviseletre hatalmazza fel a szakszervezetet. Tekintettel arra, hogy ilyen képviselési jogra való szakszervezeti felhatalmazottság hiánya sértheti a dolgozó önrendelkezési jogát abban körben, hogy a szakszervezet megfelelő tartalmú és hatályú felhatalmazottság hiányában a dolgozó kifejezett kérése ellenére is eljár, a dolgozó nevében, illetve helyette. Mindezek alapján azt kérte a bíróságtól, hogy kötelezze a kérelmezőket arra, hogy a nemperes eljárásban okirattal igazolják, hogy a sztrájkjog gyakorlására a jogszabály által egyedülként feljogosított dolgozók a jelen nemperes eljárás lefolytatására a kérelemben foglalt tartalommal, a szakszervezeteket azok belső szabályzatainak megfelelően felhatalmazták.

A még elégséges szolgáltatás mértékeire és feltételeire vonatkozó álláspontja során a kérelmezett kifejtette, hogy nem ért egyet azzal a kérelmezői állásponttal, miszerint a köznevelés – bár a lakosság nagy részét legalább közvetett módon érintő és kiemelkedően fontos tevékenység – a sztrájk törvény értelmében nem minősül a lakosságot alapvetően érintő tevékenységnek, mivel nem olyan, amelynek valamilyen szintű működtetésére az emberi élet, a testi épség és az egészség megóvása érdekében szükség van. Álláspontja szerint a kérdés megítélésénél nem ez az egyetlen kritérium, hogy az ágazatban végzett tevékenység az emberi élet, testi épség és egészség megóvását szolgálja. A köznevelés olyan komplex szolgáltatás, (Nkt. 1. § (1) bekezdés, 2. § (6) bekezdés) amely a gyermekfelügyeleten túl kötelezően és egyidejűleg magába foglalja a kötelező alapfokú és az ingyenesen és mindenki számára hozzáférhető középfokú neveléshez, oktatáshoz való jog biztosítását is. Ennek megfelelően a még elégséges szolgáltatások mértéke tekintetében a nevelés, oktatási tevékenység önkényes, kérelmezők általi leválasztása köznevelési szolgáltatásról egyértelműen jogszabályellenes, a köznevelési szolgáltatás egy komplex törvényi egység, nem osztható szolgáltatás, azt nem lehet feldarabolni oktatás nélküli gyermekfelügyeletre. Példaként előadta, hogy az egyetemes posta, illetve közforgalmú személyszállítási szolgáltatások esetében sem kerül megbontásra a szolgáltatás belső tartalma, tehát pl. a postás a küldeményt csak felveszi, de nem kézbesíti, vagy a Budapest-Győr viszonylatú menetrendszerinti meghirdetett vasúti szerelvény csak Tatabányaig közlekedik. Álláspontja szerint csak a szolgáltatás gyakoriságának mértéke kerülhet csökkentésre. A jogalkotói szándéknak az felel meg, ha a gyermekfelügyelet 100 %-ban való nyújtása mellett sztrájkban

résztevő dolgozó a még elégséges szolgáltatás nyújtása keretében legalább az órarend szerinti tanóráinak meghatározott részét megtartja, mivel a tanulónak a gyerekek egészséges testi, szellemi, lelki fejlődéséhez való alkotmányos jogát sérti az oktatás elmaradása, amely sérelemmel nem állnak arányban a sztrájkkövetelésben megfogalmazott sztrájkcélok.

A fentiek alapján tehát kérelmezett a még elégséges szolgáltatás mértékére vonatkozóan az alábbi ellenajánlatot tette:

- *Kérelmezett a még elégséges szolgáltatás mértékébe be kívánja vonni a gyermekfelügyelet mellett az oktatás részbeni biztosítását is, tekintettel arra, hogy a gyermekek művelődéshez való alkotmányos joga biztosításra kerüljön. Az oktatás részbeni biztosítása alatt kérelmezett mind a figyelmeztető, mind pedig a határozatlan idejű gördülő sztrájk ideje alatt az órarend szerinti tanórák adott részének (2 órára kiterjedő sztrájk esetén 50 %-ának, 2 óránál hosszabb sztrájk esetén 75%-ának) tanterv, illetve tanmenet szerinti megtartási kötelezettségét érti. Egyúttal a sztrájk miatt elmaradt tanítási órákat, foglalkozásokat - a 2022. január 31-re hirdetett sztrájk vonatkozásában - 2022. február 28-ig pótolni kell.*
- *A nem neveléssel-oktatással érintett időtartam vonatkozásában a gyermekfelügyeletet a járványra tekintettel úgy kell biztosítani, hogy minden gyermek, tanuló a saját csoportjával, osztályával legyen csak együtt, lehetőség szerint a megszokott fizikai környezetében.*
- *az SNI-s gyermekek ellátásáról a szakmai szabályok szerint kell gondoskodni, a gyermekfelügyeletet az óvodákban, kollégiumokban, diákotthonokban is a fenti szabályok szerint kell biztosítani.*
- *a kérelmezők követelését részben elfogadva kérelmezett hozzájárul ahhoz, hogy amennyiben a munkáltató a sztrájk ideje alatt, saját munkaszervezési, illetve a gyermekek felügyeleti és oktatásnevelési érdekeit illetve igényeit szem előtt tartva képes úgy megszervezni a sztrájkban részt nem vevő dolgozók munkaidő beosztását, hogy azok saját munkaidő beosztásuk teljesítésén túl a még elégséges szolgáltatás nyújtásában is közreműködjenek, akkor a sztrájkban részt nem vevő dolgozók a még elégséges szolgáltatás nyújtásába a munkáltató által bevonhatók, minden egyéb esetben a sztrájk ideje alatt a még elégséges szolgáltatás nyújtását a sztrájkban részt vevő munkavállalók kötelesek biztosítani.*
- *a még elégséges szolgáltatások mértékéről és feltételeiről szóló megállapodás megkötése esetén, annak helyi szintű végrehajtásáról, a megállapodásban foglaltak konkrét teljesítéséről és mikéntjéről a helyi sztrájkbizottság keretében, a munkáltatóval szükséges tisztázni a részleteket.*
- *a sztrájkban való részvétel önkéntessége, a vagyonvédelem biztosításának szükségessége, a munkaidő-nyilvántartás vezetése, a jogszabályok és belső szabályzatok betartása kapcsán a felek egyetértettek.*
- *a szülők, gyermekek informálási kötelezettsége munkáltatót, illetve az intézményt annyiban terheli, hogy az őket érintő praktikus információkat megkapják, a sztrájkkövetelések mibenlétéről a szülők, gyermekek egyébként maguk tájékozódhatnak, a szakszervezetek nem végezhetnek ilyen tevékenységet a köznevelési intézményben.*

- *A sztrájk időtartamáról, a sztrájkban részt vevők várható létszámáról és köréről a helyi sztrájkbizottságnak tájékoztatnia kell az intézményt, a január 31-re tervezett sztrájk vonatkozásában legkésőbb 2022. január 27-én 14 óráig.*
- *A sztrájkban a gyermekek, tanulók irányában releváns részleteiről az intézményvezetők kötelesek a szülők felé a szükséges előzetes tájékoztatást megadni, a 2022. január 31-re tervezett sztrájk esetében 2022. január 28-án 14 óráig.*

Kérelmezett előadta, hogy a még elégséges szolgáltatások mértékére és feltételeire vonatkozóan a felek között egyeztetés van folyamatban (ennek során a kérelem benyújtása óta további 2 személyes egyeztetésre került sor 2022. január 12-én és 2022. január 24-én), így a jelen nemperes eljárás lefolytatása kérelmezettel szemben idő előtti.

A kérelmezett hivatkozott továbbá a kérelmezők által 2022.01.24. napján megküldött újabb megállapodás tervezetre, mely szerint a kérelmezők a gyermekfelügyeletet már nem tankerületenként egy kijelölt intézményben, hanem minden gyermek esetében a saját intézményükben kívánják nyújtani azzal, hogy egy teremben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény szerinti maximális osztálylétszámot vennék figyelembe. Ez azt feltételezi, hogy az eredeti osztály- és csoportbeosztástól eltérő, összevont csoportokat hoznak létre, amely járványügyi szempontból kérelmezett részére nem elfogadható, mivel növeli a normális esetben egymással nem találkozó gyermekcsoportok közötti kontaktusok számát és ezáltal a fertőzés kockázatát. Emellett, tekintettel arra, hogy a jelenlegi járványügyi szabályok alapján, amennyiben bármelyik gyermek igazolt COVID fertőzött, úgy az osztályra/csoportra vonatkozik a szoros kontakt miatti karantén elrendelés. A sztrájk miatt összevont csoportok esetében egy esetleges fertőzéssel kapcsolatban ezen kontakt meghatározás teljesen ellehetetlenül.

Hivatkozott továbbá arra, hogy a 2022. január 24-ével kezdődő héten a még elégséges szolgáltatásra nézve a kérelmezők olyan súlyosan megtévesztő kommunikációt folytattak az intézmények irányába és nyilvános felületeiken, amely azt a látszatot kelti, mintha a még elégséges szolgáltatás tartalma már tisztázódott volna.

Ellenkérelmét a 2022. január 28. napján érkezett iratában kiegészítette azzal, hogy nem tartja a még elégséges szolgáltatás jogszerű feltételének azt, hogy az elégséges szolgáltatás biztosítása miatt munkavégzésre kötelezett munkavállalónak díjazás jár. Ennek indokát azonban nem fejtette ki.

A kérelmezett viszontkérelme

A kérelmezett az ellenkérelmével egyidejűleg a sztrájk jogellenességére vonatkozó viszontkérelmet is előterjesztett.

Kérelmezett álláspontja szerint a kérelmezők által meghirdetett teljes sztrájk jogellenes, tekintettel a jelen járványügyi helyzetre, mivel az sérti a Sztrájkvtv. 3. § (3) bekezdésében foglalt azon restriktív szabályozást, miszerint „nincs helye sztrájkban, ha az az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné”.

A veszélyeztetés fennáll, közvetlen és súlyos volta pedig abból következik, hogy a vírusfertőzés átadása a családok között az iskolába járó gyerekek közvetítésével széles körben megvalósulhat. A gyerekeket ideje alatt az osztályközösségek átszervezése, a nem megszokott csoportbontás szerinti tagolása nem tudja garantálni a járványügyi védekezési feltételek fenntartását, a gyermekfelügyeletben bekövetkező indokolatlan változtatás önmagában fokozhatja a járvány terjedésének kockázatát, amely tény már önmagában jogellenessé teszi a veszélyhelyzet idejére meghirdetett sztrájkot.

A pandémia 5. hullámában különösen gyorsan és könnyen terjedő vírusvariáns mellett a köznevelésben bevezetett járványügyi intézkedésektől történő mindennemű eltérés kiszámíthatatlan módon fokozza a vírus terjedését, megkönnyítve annak átadhatóságát.

A járványügyi kockázatok kizárására, illetve korlátozására a kérelmezők semmilyen valós garanciát nem vállalnak.

Kérelmezett itt utal az 1976. évi 9. törvényerejű rendelettel a magyar jogban kihirdetett Gazdasági, Kulturális, Szociális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 8. cikk 1. bekezdés d) pontja elismeri a sztrájkjog gyakorlásának lehetőségét, ugyanakkor az együtt alkalmazandó a 12. cikk 1. bekezdésével, amely szerint mindenkinek joga van arra, hogy a testi és lelki egészség elérhető legmagasabb szintjét élvezze.

Kérelmezett egyebekben a kérelmezők által bejelentett sztrájkkövetelés jogellenessége tekintetében hivatkozni kíván az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 29. cikk 1. és 2. bekezdésében foglaltakra, amely megállapítja, hogy minden személynek jogai mellett kötelességei is vannak a közösséggel szemben, a jogok gyakorlásában és szabadságok élvezetében mindenki alá lehet vetve olyan korlátozásoknak, amelyeket a törvény mások jogai és szabadságai elismerésének és tiszteletben tartásának biztosítása, valamint a demokratikus társadalom erkölce, közrendje és általános jóléte jogos követelményeinek kielégítése érdekében megállapít.

A különböző sztrájkkövetelések tekintetében az alábbiakat adta elő:

1.

A köznevelésben foglalkoztatottak kötelező oltására vonatkozó sztrájkkövetelés jogellenessége

- A. A kérelmezők által létrehozott sztrájkbizottság követelte a kötelező oltásról szóló 599/2021. (X. 28.) Korm. rendelet (továbbiakban: oltási kötelezettségről szóló Korm. rendelet) módosítását, valamint a megállapodásig, de legalább egy hónapig a kötelező oltásról szóló rendelet végrehajtásának felfüggesztését. Kérelmezett álláspontja szerint ezen követelés annak okafogyottsága miatt jogellenes. A jogszabály egyedi miniszteri engedély alapján lehetővé tette az oltási kötelezettség alóli mentesítést, amely alapján kb. 3000 ügy elbírálására került sor 2021. december 21. és 2022. január 2. napjai között. Egyebekben azok számára, akiknél az oltás felvételének egészségügyi akadálya van, folyamatosan biztosított a foglalkozás-egészségügyi orvosokon keresztül a mentesítés lehetősége is.
- B. Követelik, hogy a munkavégzés ne legyen pusztán a koronavírus elleni védőoltás felvételéhez kötött. A munkahelyi feladatellátás ne csak oltás felvételével, hanem érvényes védettségi igazolvánnyal vagy megfelelő szintű védettség laboratóriumi

eredménnyel történő igazolásával is lehetséges legyen. Ennek hiányában a munkavállaló munkahelyi foglalkoztatása rendszeres munkahelyi és ingyenesen biztosított teszthez köthető.

- c. A közös sztrájkbizottság követeli annak visszavonását is, hogy a nem állami intézményekben a kötelező oltás bevezetéséről a polgármesterek és a munkáltatók határozzanak, ezáltal a döntés felelősségét a kormány olyan szereplőkre hárítsa, akik ehhez sem országos, sem területi járványügyi adatokkal, sem pedig megfelelő szaktudással nem rendelkeznek. Kérelmezett álláspontja szerint az egészségügyi törvény módosítása minden intézményvezető számára biztosítja a fertőzőséggel, illetve oltottsággal kapcsolatos aktuális adatok megismerésének lehetőségét a köznevelésben. Ez egyúttal segít abban, hogy a fenntartó önkormányzat, illetve a munkáltató adott esetben megfelelő információk birtokában tudja meghozni az intézkedéseit.

Tekintettel arra, hogy az oltási kötelezettségről szóló kormányrendelet által előírt valamely oltóanyagot már megkapott vagy mentesítéssel rendelkező dolgozók száma a köznevelésben dolgozó pedagógusok létszámának 98,5 százaléka, így az állami vagy önkormányzati fenntartásban lévő ezen intézmények dolgozóinak mindössze másfél százalékának az oltás felvételére vonatkozó kötelezettség alóli jogszabályi mentességgel nem érintett része lehet elméletileg érintett a szakszervezetek által megfogalmazott tárgyi sztrájkköveteléssel. Ezen arány jól mutatja, hogy ez a sztrájkkövetelés teljes mértékben okafogyott, a Sztrájktv. szerinti, a dolgozók gazdasági és szociális érdekeinek a biztosítását nem szolgálja, így jogellenes.

Tekintettel arra, hogy a védőoltásnak a jelenlegi járványügyi protokoll szerint a világjárványt okozó vírus hordozásában, illetve terjesztésében is jelentős fékező, illetve elimináló hatása van, vizsgálandó továbbá a nemperes eljárásban az is, hogy az oltási kötelezettségről szóló kormányrendelettel érintett, a köznevelésben, foglalkoztatott, oltott dolgozóknak, illetve ezen intézményben a nevelést-oktatást igénybe vevő gyermekeknek az Alaptörvény XX. Cikk (1) bekezdésében foglalt alkotmányos joga sérül-e azzal, hogy ők elméletileg olyan pedagógusokkal is kénytelenek lennének érintkezni, akik az orvostudomány által elismerten a világjárvány elleni védekezés leghatékonyabb módszereit elutasítva, a saját egészségük, illetve életük mindennapi kockáztatása mellett, a rájuk bízott gyermekek, illetve kollégáik egészségét is közvetlenül veszélyeztetik.

Az oltási kötelezettségről szóló kormányrendelet az oltás felvételének megtagadása szankciójaként éppen azért írja elő a köznevelési intézményekben történő munkavégzés, illetve jelenlét felfüggesztését, mert ez a közösség érdeke az egyén semmilyen orvostudományi indokkal alá nem támasztott szempontjával szemben.

A Sztrájktv. 3. § (3) bekezdése szerint nincs helye sztrájkknak, ha az az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné. A veszélyeztetés fennáll, közvetlen és súlyos volta pedig könnyen belátható azzal, hogy a vírusfertőzés átadása a családok között az iskolába járó gyerekek által széles körben megvalósulhat.

Az oltási kötelezettség előírását indokolja továbbá, hogy a köznevelés működésének fenntartása a gyermekek tanuláshoz való jogát biztosítja, valamint, hogy a szülők munkavégző képességének fenntartása révén ez a nemzetgazdaság működésének is feltétele.

A kérelmezők azon sztrájkkövetelése is jogellenes álláspontja szerint, hogy a munkavégzés feltétele a védettségi igazolvány felmutatása (itt feltehetően a kérelmezők azokra gondol, akik átestek a betegségen, de oltásuk nincs), illetve a rendszeres munkahelyi ingyenes tesztelés elrendelése.

Kérelmezett álláspontja szerint olyan sztrájkkövetelés amely „ingyenessé” minősíti a tesztelést önmagában jogellenes, tekintettel arra, hogy olyan közgazdasági kifejezés, hogy „ingyenes” jelen esetben nem értelmezhető (ehhez pl. az kellene, hogy a tesztanyag térítésmentesen álljon az egészségügyi kormányzat rendelkezésére, és a tesztanyagot kiértékelő laboratóriumi dolgozók se kapjanak munkájukért fizetést) helyette valójában a „nem az érintett pedagógus által fizetett” kifejezést kellett volna használnia a szakszervezetnek a sztrájkkövetelésben, mely esetben valós legalitási kérdés, hogy a bíróság kötelezheti-e közjogilag a kormányzatot arra, hogy egy magánszemély által generált rendszeres fizetési kötelezettségnek közpénzből, harmadik személyek felé eleget tegyen úgy, hogy ezen fizetési kötelezettséget kiváltó ok - orvosi szakvélemény hiányában - kizárólagosan az oltás (számára amúgy ingyenes) felvételét megtagadó dolgozó magatartására vezethető vissza.

Álláspontjuk szerint tehát az „ingyenes rendszeres tesztelésre” vonatkozó sztrájkkövetelés jogellenes, a védettségi igazolványokat ugyanakkor felváltják az ún. oltási igazolványok, így lejárt hatályú védettségi igazolványokra az oltás felvételének megtagadásaként álláspontunk szerint a dolgozó jogszerűen nem hivatkozhat.

Az Alkotmánybíróság IV/03010/2021. (2021.12.03) számon kihirdetett határozata egyértelműen állást foglalt a kötelező oltás elrendelhetőségének jogszerűsége mellett, amikor is kimondta, hogy elvárható, hogy az állam elrendelje a kötelező oltást. Az Alkotmánybíróság határozatában megállapította, hogy „a támadott szabályozás... a társadalom tagjai, a betegek élethez és egészséghez való jogának érvényesülését szolgálja.”

„A terület az egészségügyben foglalkoztatottak kötelező védőoltása elrendelésének legitim céljaként ismerte el az Alaptörvény által garantált élethez és egészséghez való jog, valamint az egészséghez való jog intézményvédelmi oldalának érvényesítését, a koronavírus-járvány egészségügyi, társadalmi, gazdasági hatásainak csökkentését...” Az Alkotmánybíróság határozatában, az Egészségügyi Világszervezet (WHO) álláspontjára is utalva hangsúlyozta, hogy a közegészségügyi célok elérése - így különösen egy súlyos járvány megfékezése, következményeinek enyhítése - indokolhatja végső eszközként a kényszerítő jogi eszközök alkalmazását. A jelen ügyben az oltás felvétele érdekében a jogalkotó direkt kényszerítést ugyan nem alkalmazott, de kétségtelenül erős nyomást gyakorolt ... azzal, hogy hátrányos jogkövetkezményeket helyezett kilátásba az oltás felvételének elmulasztása esetére. Ennek célja az, hogy az átoltottság a járványhelyzet leküzdése szempontjából... növekedjen.”

„A védőoltásra való tényleges kötelezés az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az egészségügyi önrendelkezéshez való jog arányos korlátozásának minősül, így a támadott szabályozás szerinti szankció megalkotása nem eredményezett az indítványozók egészségügyi önrendelkezési jogába való aránytalan és e jog lényeges tartalmát sértő beavatkozást.”

A fentiek alapján kérte, hogy a bíróság köznevelésben foglalkoztatottak kötelező oltására vonatkozó sztrájkkövetelés jogellenességét állapítsa meg.

2.

A pedagógus előmeneteli rendszer szerint besoroltak garantált illetménye 2022. január 1-től – a Kormány által ajánlott 10 %-on felül – további 45 %-al való emelésére vonatkozó sztrájkkövetelés jogellenessége

Kérelmezett a béremelési követelés jogszerűségét a sztrájk tárgyalásokon a munkáltatói oldal képviselőiben nem vitatta, sőt, miniszterelnök többször is elismerte a médiában, hogy szükség van a bérfejlesztésre, csak annak ütemezése és a megvalósítás jogi megoldásai tekintetében képvisel a kérelmezetti oldal eltérő álláspontot.

Kérelmezett szakmai álláspontja, hogy a pedagógusok bérét 2020. júliustól, majd 2022. januártól átlagosan 10-10 százalékkal emelte a Kormány, valamint a munkáltatói oldal jelezte a szakszervezetek felé, hogy 2023-tól további jelentősebb bérrendezésre készül.

A fentiek alapján kérte a bíróságot, hogy a béremelési követelésre vonatkozó sztrájkkövetelés jogellenességét állapítsa meg, tekintettel arra, hogy az részben okafogyott, részben pedig, hogy azt sztrájk megtartása nélkül is nyújtja a Kormány jövőbeni intézkedése alapján.

3.

A pedagógus munkakörben foglalkoztatottak kötelező óraszám a 2022/2023-as tanévben heti 24 óra, az osztályfőnökök kötelező óraszám a heti 22 óra legyen. Az ezt követő tanévtől a kötelező óraszám csökkenjen a korábbi, közoktatási törvény szerinti kötelező óraszám mértékére vonatkozó sztrájkkövetelés jogellenessége

Kérelmezett álláspontja szerint ezen sztrájkkövetelés is jogellenes, mivel egy év időtartamra a Kormány nem alkot szabályozást, mert az a köznevelés kiszámítható működésével nem lenne összeegyeztethető, emellett már tart a tanítási év, és a tanítási év közbeni óraszám-változtatás olyan belső működési nehézséget jelentene az intézményrendszernek, amely indokolatlanul veszélyeztetné a nevelés-oktatás folyamatosságát és zavartalanságát.

Kérte, hogy a bíróság a fenti óraszámok csökkentésére vonatkozó sztrájkkövetelés jogellenességét is állapítsa meg.

4.

Az oktatási ágazatban nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott munkavállalók garantált illetménye, a költségvetési törvényben meghatározott közalkalmazotti fizetési osztályok első fokozatának összege a fizetési fokozatokhoz tartozó legkisebb szorzószámok megtartásával - 2021. szeptember 1-étől emelkedjen a következők szerint: A1-nél a minimálbérre, B1-nél a garantált bérminimumra, F1-nél a garantált bérminimum 130 %-ára vonatkozó sztrájkkövetelés jogellenessége

Kérelmezett álláspontja szerint a jelenlegi szabályok szerint is a garantált bérminimumra egészítik ki ezen munkavállalók bérét, illetve egy hatályos köznevelési kormányrendeleti szabályozás értelmében ezen munkavállalók fizetése nem lehet kevesebb, mint a mindenkori

garantált bérminimum 107 %-a, amelyre a munkáltató 110 %-ot kap bérfedezetként, annak érdekében, hogy ezen különbözetet az érintett munkavállalóknak kifizethető legyen.

5.

A pedagógiai és gyógypedagógiai asszisztensek legfeljebb heti 35 órát legyenek beoszthatók gyermek vagy tanulócsoporthoz önállóan végzendő gyermekfelügyeletre vonatkozó sztrájkkövetelés jogellenessége

Kérelmezett arra hivatkozott, hogy a kérelmezők korábbi követelése az alábbi volt: „a pedagógiai és gyógypedagógiai asszisztensek, akik heti 40 órában látják el a feladatokat, munkaterheik csökkentése érdekében heti 35 órán át legyenek beoszthatók, és a pedagógusokhoz hasonlóan heti 5 órát regenerációval, felkészüléssel tölthessenek intézményen kívül.” Kérelmezők ezt a követelést később szövegezésében pontosították.

Kérelmezett ezen követelésre vonatkozóan úgy nyilatkozott, hogy a (gyógy)pedagógiai asszisztensek önállóan, pedagógus jelenléte hiányában nem foglalkoztathatók, illetve ha ilyen foglalkoztatás bármely intézményben megvalósul, úgy ezzel szemben a sztrájkjog jogszerűen nem gyakorolható figyelemmel a Sztrájkvtv 3.§ (1) bek. c) pontjára, miszerint jogellenes tekintettel arra, hogy jogellenes a sztrájk olyan egyedi munkáltatói intézkedéssel, vagy mulasztással szemben, amelynek megváltoztatására vonatkozó döntés bírósági hatáskörbe tartozik.

Ezen sztrájkkövetelés nem értelmezhető, mivel a pedagógiai/gyógypedagógiai asszisztensek - ahogy egyébként a megnevezésből is következik - a pedagógus munkáját segítik, tehát pedagógus mellé lehetnek beosztva gyermekek, tanulók csoportjába egy adott foglalkozásra. Jogsértő, ha ez nem így van, így az is, ha egy sztrájkkövetelés egy jogsértő megoldást (önálló felügyelet) akar limitálni 35 órában. Kérelmezett a tárgyalások során kérte a kérelmezői oldalt arra, hogy ha ilyen információjuk van, azt konkrét intézmény megjelölésével jelezze, de ezt az információszolgáltatást a kérelmezői oldal megtagadta

Az utóbb kiegészített viszontkérelmében a kérelmezett arra hivatkozott, hogy sajtóban megjelent információk szerint a kérelmezők kék szalag viselésére buzdítják a pedagógusokat, mely szimbólum megjelenése egyértelmű pártpolitikai kapcsolatot jelent, ezáltal elveszíti gazdasági és szociális jellegét.

A kérelmezett csatolta a Kormány bírósági eljárásokban való képviseléről szóló 2179/2019 számú határozatát, melynek értelmében a Kormány tagjainak feladat és hatásköréről szóló 94/2018. (V.22) Kormányrendelet (a továbbiakban, mint Statútum rendelet) 1.§ (1) bekezdése alapján amennyiben a miniszterelnök egyedi ügyekben másként nem rendelkezik, a Kormányt a bírósági eljárásokban az a miniszter képviseli, akinek az ügy tárgya a Statútum rendelet alapján a feladat- és hatáskörébe tartozik.

A Statútum rendelet 92.§ (1) bekezdés 8. pontja szerint az oktatáspolitikai az emberi erőforrások miniszterének feladat és hatáskörébe tartozik.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2018. (VII. 26.) EMMI utasítás 7.§ (2) bekezdése, és 16.§ (1) bekezdése alapján, figyelemmel a 2179/2019 számú Kormányhatározat, valamint a Statútum rendelet 155.§ (1) bekezdés a)

pontjában foglaltakra, a jelen nemperes eljárásban a Kormányt, Prof. Dr. Kásler Miklós miniszter, a Kormány tagja, és Dr. Rétvári Bence az Emberi Erőforrások Minisztériuma parlamenti államtitkára, miniszterhelyettes jogosult képviselni. Kérelmezett kérte, hogy a bíróság a hatályos IM rendelet szerinti mértékben kötelezze kérelmezetteket perköltség megfizetésére.

A bíróság döntése és jogi indokai

Mindenekelőtt a 1/2013. (IV.8.) KMK vélemény II/1. pontjára utalva rögzíti a bíróság, hogy a Sztrájk tv. rendelkezéseiből nem vonható le olyan következtetés, hogy a sztrájk jogszerűsége és a még elégséges szolgáltatások megállapítása közül bármelyik a másik eljárás előfeltételét képezné, bármelyik eljárásban hozott jogerős bírósági döntés hiányában a másik eljárásban előterjesztett kérelem érdemi vizsgálat nélkül a kérelem idő előttiségére hivatkozással jogszerűen elutasítható lenne.

Az előbbiektől eltérő kérdés az, ha ugyanazon nemperes eljárásban, vagy azzal egy időben megindított másik nemperes eljárásban, utóbbi esetben legfeljebb a megindított eljárás elsőfokú befejezéséig a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező munkaügyi bíróságnak ugyanazon dolgozói csoport (szakszervezet) által ugyanazon időben tervezett sztrájk tekintetében a sztrájk jogszerűségéről, illetve jogellenességéről, valamint a még elégséges szolgáltatás mértékéről és feltételeiről is döntenie kell. Ez esetben értelemszerűen a munkabeszüntetés (a még elégséges szolgáltatás mértékéről és feltételeiről való megállapodás hiányában) jogszerűen nem kezdődhet el, ezért ez esetben a sztrájk jogszerűségének, illetve jogellenességének megállapítása iránti kérelem elbírálásának célszerűen meg kell előznie a még elégséges szolgáltatás mértékéről és feltételeiről való döntést.

A fentiekre tekintettel a bíróság nem osztotta a kérelmezők ezzel kapcsolatban kifejtett álláspontját, így a kérelmezők a még elégséges szolgáltatás megállapítására irányuló kérelme mellett a kérelmezett sztrájk jogszerűsége körében előterjesztett viszontkérelmét is elbírálta.

I. A sztrájk jogellenessége

A Sztrájk tv. 1. § (1) bekezdése szerint a dolgozókat a gazdasági és szociális érdekeik biztosítására - az e törvényben meghatározott feltételek szerint - megilleti a sztrájk joga.

(2) A sztrájkban való részvétel önkéntes, az abban való részvételre, illetve az attól való tartózkodásra senki nem kényszeríthető. A jogszerű sztrájkban résztvevő dolgozókkal szemben a munkabeszüntetés befejezését célzó kényszerítő eszközökkel nem lehet fellépni.

(3) A sztrájkjog gyakorlása során a munkáltatóknak és a munkavállalóknak együtt kell működni. A sztrájkjoggal való visszaélés tilos.

2. § (1) Sztrájk kezdeményezhető, ha

a) a vitatott kérdést érintő kollektív munkaügyi vitában megtartott egyeztető eljárás hét napon belül nem vezetett eredményre, vagy

b) az egyeztető eljárás a sztrájkot kezdeményezőnek fel nem róható ok miatt nem jött létre.

(2) Amennyiben a sztrájkkövetelésben érintett munkáltató nem határozható meg, a Kormány öt napon belül kijelöli az egyeztető eljárásban résztvevő képviselőjét. Több

munkáltatót érintő sztrájk esetében a munkáltatók, kérelemre, kötelesek képviselőjüket kijelölni.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett egyeztetés ideje alatt is egy alkalommal sztrájk tartható, azonban ennek az időtartama a két órát nem haladhatja meg.

3. § (1) Jogellenes a sztrájk:

a) ha az 1. § (1) bekezdésébe, (3) bekezdésébe, a 2. § (1) bekezdésébe vagy a 4. § (2) bekezdésébe ütközik,

b) Alaptörvénybe ütköző cél érdekében,

c) olyan egyedi munkáltatói intézkedéssel, vagy mulasztással szemben, amelynek megváltoztatására vonatkozó döntés bírósági hatáskörbe tartozik,

(3) Nincs helye sztrájknak, ha az az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné, vagy elemi kár elhárítását gátolná.

A kérelmezett a sztrájk jogellenességét elsősorban arra alapította, hogy az a Sztrájk tv. 3.§ (3) bekezdésébe ütközik a pandémiás helyzet miatt. A bíróság állaspontja szerint a fenti rendelkezést nem lehet kiterjesztően értelmezni.

Önmagában a sztrájk közvetlenül nem veszélyezteti sem a tanulók, sem az intézményekben dolgozók életét, egészségét és testi épségét. Ezt a veszélyhelyzetet ugyanis maga a pandémiás helyzet okozza. Az intézményekben főszabály szerint jelenléti oktatás folyik, az iskolába járó gyermekek jelenleg is folyamatosan érintkezésbe kerülnek nem csak a családjukkal, hanem az iskolába járó többi diákkal is. A kétórás figyelmeztető sztrájk alatt az esetleges csoportbontás nem jelent közvetlenebb és súlyosabb veszélyt, mint a gyermekek szünetekben történő érintkezése. A kérelmezett által megjelölt járvány terjedésére utaló kockázatok tehát jelen vannak akkor is, ha a sztrájk nem került megtartásra. A kérelmezett semmilyen olyan körülményt nem valószínűsített, mely azt támasztaná alá, hogy a sztrájk alatt a gyermekek a normál oktatási menethez képest közvetlenebb és súlyosabb veszélyeztetettségben lennének.

Helyesen hivatkozott a kérelmezett arra, hogy a személyeket nem csak jogok, hanem kötelezettségek is terhelik a közösséggel szemben és a jogok gyakorlása, valamint a szabadságok élvezetében mindenki alávethető olyan korlátozásoknak, amelyeket a törvény mások jogai és szabadságai elismerésének és tiszteletben tartásának érdekében biztosít. Ez azonban nem csak azon személyek tekintetében értelmezhető, akik a sztrájk miatt valamilyen hátrányt szenvednek el. A dolgozók Alaptörvényben biztosított joga a munkabeszüntetés intézménye, ezért a bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy ezen alapjogok korlátozása arányosan viszonyul-e más személyek jogainak időleges korlátozáshoz.

A kiegészített viszontkérelmi hivatkozással kapcsolatban megjegyzi a bíróság, hogy a sajtóban megjelent információkra alapított, vélt jogellenességet nem vizsgálja. A kérelmezett nem állította, hogy az általa jogellenesnek tartott kék szalag viselése megtörtént, a „buzdítás” kifejezésből pedig nem következik, hogy a múltban megtörtént cselekményről van szó, ebből következőleg azt sem lehet a jövőre nézve megállapítani, hogy a még meg sem kezdett sztrájk során egy szalag viselése jogellenessé teszi-e sztrájkot. A sztrájk jogszerűségének vizsgálata annak megkezdése előtt kizárólag arra terjedhet ki, hogy a sztrájkkövetelések megfelelnek-e Sztrájk tv. rendelkezéseinek, a munkabeszüntetés alatt bekövetkezett jogellenesség vizsgálata értelemszerűen jelen nemperes eljárásban nem történhet meg.

A Sztrájk tv. 1.§ (1) bekezdése szerint a dolgozókat gazdasági és szociális érdekeik biztosítására illeti meg a sztrájk joga. Megjegyzi a bíróság, hogy az egyes sztrájkkövetelések tekintetében azt kell vizsgálni, hogy azok megfelelnek-e a törvényi rendelkezéseknek, nem

pedig azt, hogy azok logikusak, vagy az egyes társadalmi csoportok által milyen mértékben támogatottak. Helyesen hivatkoztak arra a kérelmezők, hogy sztrájkkövetelés nem lesz abból az okból jogellenes, ha azzal a kérelmezett nem ért egyet.

Az egyes sztrájkkövetelésekkel kapcsolatban a bíróság az alábbiakat rögzíti:

1. A Sztrájk tv.-nek nincs olyan rendelkezése, mely szerint okafogyott követelés esetén nincs helye sztrájknak. Éppen a kérelmezett hivatkozott arra, hogy egyedi engedéllyel lehet mentesülni az oltási kötelezettség alól, melyből 3000 darab került elbírálásra (az engedélyezett mentesítések számát nem jelölte meg). Ebből az következik, hogy van olyan pedagógus, akinek érdekében állna az oltásról szóló szabályozás megváltoztatása. Annak sincs jelentősége, hogy a pedagógusok átoltottsága milyen mértékű. Ugyan a kérelmezett nem valószínűsítette az általa megjelölt 98,5%-ot, azonban még ebből is az következik, hogy vannak oltatlan pedagógusok, így a sztrájkkövetelés nem lehet okafogyott. Nem lesz jogellenes a követelés azon okból sem, hogy nem közgazdaságilag szavatós kifejezéseket használ a sztrájkbizottság. A dolgozók számára az „ingyenes” kifejezés egyértelműen azt jelenti, hogy számukra nem okoz költséget a tesztelés. A bíróság álláspontja szerint a dolgozók szociális érdekeik biztosítása körében tarthatnak munkabeszüntetést a kötelező védőoltásra vonatkozó szabályozás megváltoztatása érdekében, a követelés nem ütközik a törvénybe, a sztrájk megtartása e körben jogszerű.
2. A kialakult bírói gyakorlat szerint a béremelésre irányuló sztrájk jogszerű, hiszen az a dolgozók gazdasági érdekeinek biztosítására szolgál. Nincs jelentősége annak, hogy milyen mértékű béremelést tartanak indokoltnak a felek és annak sem, hogy ennek esetlegesen egy része már megvalósult. A csatolt iratokból az állapítható meg, hogy a béremelés indokoltságát a kérelmezett sem vitatta a tárgyalások során, annak mértéke pedig nem teszi jogellenessé a sztrájkot.
3. Jogszerű a munkabeszüntetés abban az esetben is, ha annak célja a kötelező óraszámok csökkentése, mivel ez a követelés is a gazdasági, szociális érdekek biztosításra szolgál. A jogalkotás folyamata pedig nem befolyásolja a jogszerűség/jogellenesség kérdését.
4. A kialakult bírói gyakorlat szerint a béremelésre irányuló sztrájk jogszerű, hiszen az a dolgozók gazdasági érdekeinek biztosítására szolgál.
5. A kérelmezett ebben a körben arra hivatkozott, hogy az asszisztensek önállóan, pedagógus jelenléte nélkül nem foglalkoztathatók. A bíróság álláspontja szerint azt azonban nem zárja ki a Sztrájk tv., hogy munkabeszüntetés célja az legyen, hogy önállóan, legfeljebb heti 35 órában végezzék tevékenységüket az asszisztensek. Ez a követelés a gazdasági és szociális érdekek biztosítására szolgál, így a sztrájk ezen pont tekintetében is jogszerű.

Fentiek alapján a bíróság megállapította, hogy a sztrájk valamennyi követelés tekintetében jogszerű.

II. A még elégséges szolgáltatások mértéke

A Sztrájk tv. 4.§ (2) bekezdése szerint annál a munkáltatónál, amely a lakosságot alapvetően érintő tevékenységet végez - így különösen a közforgalmú tömegközlekedés és a távközlés terén, továbbá az áram, a víz, a gáz és egyéb energia szolgáltatását ellátó szerveknél -, csak úgy gyakorolható a sztrájk, hogy az a még elégséges szolgáltatás teljesítését ne gátolja.

(3) A még elégséges szolgáltatás mértékét és feltételeit törvény megállapíthatja. Törvényi szabályozás hiányában a sztrájkot megelőző egyeztetés során kell a még elégséges szolgáltatás mértékéről és feltételeiről megállapodni; ebben az esetben a sztrájk akkor tartható meg, ha a felek a megállapodást megkötötték, vagy ennek meghíúsulása esetén bármelyikük kérelmére a munkaügyi perben eljáró bíróság jogerős határozata megállapította a még elégséges szolgáltatás mértékét és feltételeit.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 272. § (6) bekezdése szerint a szakszervezet joga, hogy a munkavállalókat a munkáltatóval vagy ennek érdek-képviselői szervezetével szemben anyagi, szociális, valamint élet- és munkakörülményeiket érintő jogaikkal és kötelezettségeikkel kapcsolatban képviselje.

(7) A szakszervezet jogosult a tagját - meghatalmazás alapján - gazdasági és szociális érdekeinek védelme céljából bíróság, hatóság és egyéb szervek előtt képviselni.

Helyesen hivatkozott a kérelmezett arra, hogy a Sztrájk tv. 1.§ (1) bekezdése szerint a sztrájkjog gyakorlása a dolgozókat illeti meg, ami egy kollektív jellegű jogosultság, nem gyakorolható csupán egy munkavállaló által. A kérelmezett tévesen értelmezte azonban az Mt. szakszervezetek képviselői jogosultságára vonatkozó szabályait. Jelen nemperes eljárás kérelmezettje ugyan nem közvetlenül a munkáltató, ennek oka azonban az, hogy a meghirdetett sztrájkban nem határozható meg a munkáltató személye, erre az esetre pedig a Sztrájk tv. úgy rendelkezik, hogy a Kormány jelöli ki az egyeztető eljárásban a képviselőjét és jelen eljárás kérelmezettjének is kizárólag ez alapján vezethető le a perképesége. Ahogyan azt az 1/2013. (IV.8.) KMK vélemény (a továbbiakban: KMK vélemény) IV. pontja is rögzíti; amennyiben a sztrájkkövetelésben érintett munkáltató nem határozható meg, a sztrájktörvény szerinti nemperes eljárásban kérelmezői, illetve kérelmezetti oldalon a kormány vehet részt.

Az Mt. 272.§ (7) bekezdése nem alkalmazható a sztrájkjog kollektív jellegéből adódóan. Az egyéni dolgozó bírósági képviselőtéhez valóban meghatalmazásra lenne szükség, jelen eljárásban azonban a szakszervezet nem a saját tagja munkaügyi perében jár el. Megjegyzi a bíróság, hogy a meghirdetett sztrájkhoz a munkavállalók szabadon, önkéntesen csatlakozhatnak, ehhez az sem szükséges, hogy a munkabeszüntetésben résztvevő közalkalmazott vagy munkavállaló tagja legyen a szakszervezetnek, így a dolgozó önrendelkezési jogának megsértése fel sem merülhet. A szakszervezet, mint sztrájkot kezdeményező a sztrájkban résztvevők érdekképviselőt látja el, mely nem azonos a dolgozók nemperes eljárásban történő képviselőtével. Fentiek alapján a kérelmezők a nemperes eljárásban a dolgozók külön felhatalmazása nélkül félként eljárhatnak. Értelmezhetetlen, hogy milyen okirat beszerzésére tett indítványt a kérelmezett.

A Kúria az Mpk.X.10.116/2020/6. számú végzésében kifejtette, hogy a még elégséges szolgáltatások megállapítása iránti nemperes eljárásban a felek jogosultak és kötelesek komoly és szakmailag is alátámasztott ajánlatot tenni, mely nem irányulhat a sztrájk megakadályozására, a sztrájk célját ellehetetlenítő ajánlat tételével. A Kúria rögzítette azt is, hogy a Sztrájktörvény 3. § (3) bekezdésében megfogalmazott korlát fennállta nem értékelhető, mivel ez nem a még elégséges szolgáltatások mértékét érinti, hanem kizárja adott esetben a sztrájk gyakorlásának lehetőségét, melyet a bíróság a sztrájk jogszerűsége körében vizsgált.

A még elégséges szolgáltatás mértékéről és feltételeiről a munkaügyi bíróság a felek által megtett ajánlatok mérlegelésével az egyik fél által tett végső ajánlat elfogadásáról rendelkező határozat meghozatalával dönthet. Annak megítélésakor, hogy mely tevékenység, szolgáltatás minősülhet alapvető szolgáltatásnak, a munkáltató saját vagyónvédelmén és gazdasági érdekein túlmutató, a lakosságot közvetlenül és súlyosan érintő szempontokat lehet értékelni.

A II/3. ponthoz fűzött indokolás szerint a törvény elsődlegesen a még elégséges szolgáltatások tekintetében a megállapodásról rendelkezik. Ebből következően az erre irányuló egyeztetést a felek nem kezelhetik formálisan, hanem akkor járnak el a törvény céljának megfelelően, ha érdemben és komoly, szakmailag alátámasztott ajánlattal egyeztetnek. A még elégséges szolgáltatásról való egyeztetés nem irányulhat a sztrájk megakadályozására, teljesíthetetlen a sztrájk célját ellehetetlenítő ajánlattételével. Másik oldalról a sztrájkot kezdeményezőknek is annak ismeretében kell egyeztetési ajánlatot tenniük, hogy a még elégséges szolgáltatás vállalása a sztrájkot megelőző érdekből rájuk kötelező, tehát a legminimálisabb ajánlat nem biztos, hogy rendeltetésszerű. A nemperes eljárásra biztosított szűk határidőre tekintettel a felektől különösen elvárható, hogy – megállapodás hiányában – a bíróság előtti eljárásban a munkajogi alapelveknek (így a jóhiszeműség, tisztesség, kölcsönös együttműködési kötelezettség, rendeltetésszerű joggyakorlás) megfelelő, komoly, szakmailag kellően alátámasztott nyilatkozatot tegyenek a még elégséges szolgáltatás mértékére és feltételeire. Mégpedig olyanokat, melyeket az előzetes egyeztetés során kölcsönösen értékelték a megegyezés szándékával, annak tudatában, hogy amennyiben ha ennek, valamint a Sztrájktörvény 3. § (3) bekezdése szerinti tilalomnak, - miszerint nincs helye sztrájknak ha az életet, egészséget, a testi épséget, vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné, vagy elemi kár elhárítását gátolná - a végső ajánlat nem felel meg, a bíróság a döntését a másik fél végső javaslata szerint meghozhatja, vagy a kérelem elutasításáról dönthet. A bíróságnak annak vizsgálata során, hogy a döntése alapjául elfogadja-e valamelyik fél végső ajánlatát, figyelemmel kell lennie valamennyi elé tárt szakmai és egyéb érvre, amely a felek között a megállapodás megghiúsulását megelőzően elhangzott, ezért az e körben folytatott tárgyalások, jegyzőkönyvben foglaltak értékelése szükséges.

A törvényhozó a sztrájkjog gyakorlását ellehetetlenítő magatartások megakadályozása érdekében rövid eljárásjogi határidőt határozott meg, amely rövidségére tekintettel részletes bizonyítás lefolytatására, szakvélemény beszerzésére, esetleg szakvélemények ütköztetésére nem ad módot, ezért a feleknek kell felelősséget vállalniuk a végső ajánlatuk komolyságáért, az abban foglaltak működőképességéért.

A bíróság álláspontja szerint a köznevelés olyan területnek tekinthető, mely a lakosság számára alapvető fontosságú közszolgáltatást jelent, így bizonyos szintű szolgáltatást fenn kell tartani. Nyilvánvalóan a szolgáltatást teljes mértékben leállítani nem lehet, hiszen vannak olyan tevékenységek (pl. bentlakásos intézményekben) ahol az alapszolgáltatást minden körülmények között biztosítani kell. Mindezek alapján tehát a még elégséges szolgáltatást az oktatási szektorban biztosítani kell. Egyetértett a bíróság a kérelmezettel abban, hogy a közoktatás komplex szolgáltatás, mely nem csak a gyermekek felügyeletét, hanem az oktatást is magába foglalja. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a még elégséges szolgáltatások mértékének meghatározásánál ezen eltérő szolgáltatások ne lennének jól elkülöníthetők. A pedagógusok által ellátott igen sokrétű feladatok ugyanis jól elkülöníthetők. A kérelmezők ajánlatukban vállalták valamennyi gyermek felügyeletét azzal, hogy a figyelmeztető sztrájk alatt oktatási tevékenységet nem végeznek. Nem került tehát megosztásra egyetlen szolgáltatás sem és a gyermekfelügyeletnél a kérelmezők ajánlata figyelemmel volt a jogszabály által meghatározott maximális csoportlétszámra. A kérelmezett által hivatkozott

példára utalva rámutat a bíróság arra, hogy egy postai küldemény kézbesítésébe nyilvánvalóan beletartozik annak felvétele és a címzett részére történő átadása is, az adott szolgáltatás jelen példa esetén a küldemény kézbesítése, mely valóban nem bontható részekre. Egyetértett a bíróság a kérelmezőkkel abban, hogy a postai szolgáltatás elmaradása potenciális kárveszélyt jelent, ezért is szabályozta a jogalkotó jogszabályban a még elégséges szolgáltatások mértékét. Az oktatás időszakos elmaradása semmiféle pótolhatatlan veszteséget nem okoz. Ezt erősíti egyébként az is, hogy kérelmezett ajánlata szerint az elmaradt órákat be kell pótolni. Itt jegyzi meg a bíróság, hogy helyesen hivatkoztak a kérelmezők arra, hogy a sztrájk alatt kieső tanórákat nem lehet munkaidő átcsoportosítással pótolni. A gyermekfelügyelet és az oktatás azonban nem tekinthető egységes szolgáltatásnak/tevékenységnek. Téves az a kérelmezetti álláspont, miszerint a még elégséges szolgáltatás körében valamennyi feladatot el kell látni és csak a szolgáltatás mértékének gyakorisága csökkenthető. Ezt a logikát követve a gyermekfelügyeleti tevékenység mértékét is csökkenteni lehetne, ami a bíróság álláspontja szerint sokkal nagyobb hátrányt okozna, hiszen bizonyos időszakban a gyermekek felügyelete nem lenne biztosított. Megjegyzi a bíróság, hogy a kérelmezett ajánlata az általa kifejtett elveknek megfelelő szolgáltatás-csökkenést nem tartalmazott, hiszen az 50%-os oktatási tevékenységet a 100%-os gyermekfelügyelet mellett várta volna el.

Az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdése rögzíti a munkavállalók munkabeszüntetéséhez való jogát.

A sztrájk gyakorlásának célja az, hogy hátrányt okozzon, nyomást gyakoroljon a munkáltatóra. A társadalmi és a gazdasági rend stabilitása érdekében a sztrájkot végső eszközként lehet alkalmazni, ezért arra csak akkor kerülhet sor, ha a felek vitája más eszközökkel nem oldható meg. A felek hosszú ideje eredménytelenül egyeztettek és egyeztetnek jelenleg is egymással, a vita előmozdításának egyik eszköze a szakszervezet kezében a figyelmeztető sztrájk intézménye. A Kúria az Mfv. II.10.474/2008/3. számú végzésében rögzítette, hogy a sztrájk kezdeményezésének a joga, a munkavállaló gazdasági, szociális érdekei érvényesítésének előmozdítását és védelmét szolgálja. A sztrájk a munkavállalók érdekvédelmének végső eszköze.

A még elégséges szolgáltatások megállapítására azért van szükség, hogy lehetőség szerint a társadalom a sztrájk következményeit ne olyan súllyal érezze, mint a munkáltató. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy a még elégséges szolgáltatás mértékét olyan szinten kell megállapítani, ami a munkáltató, a társadalom számára lényegében észrevehetetlen, hiszen az a sztrájk intézményét kiüresíti.

A bíróság álláspontja szerint a kérelmezett ajánlata, miszerint a felügyelet mellett az órák 50 %-t is meg kell tartani a 2 órás figyelmeztető sztrájk esetében megvalósítja a fentieket. Semmi nem indokolja ugyanis, hogy a 2 órás határozott idejű sztrájk esetében a még elégséges szolgáltatás mértéke ilyen magas szinten kerüljön megállapításra, ez lényegében azt jelentené, hogy egy tanórán, azaz 45 percen marad el az oktatás, minden egyéb szolgáltatás biztosítása mellett. A csatolt iratok alapján az volt megállapítható, hogy a kérelmezők az egyeztetések során fokozatosan bővítették az ajánlott szolgáltatások mértékét, míg a kérelmezett mindvégig ragaszkodott az első ajánlatához, mely nem felel meg a kölcsönös együttműködés elvének.

Utal azonban a bíróság arra, hogy jelen eljárásban kizárólag a 2 órás figyelmeztető sztrájkra vonatkozóan állapította meg a még elégséges szolgáltatás mértékét, amely nyilvánvalóan eltérő mértékű egy határozatlan időre meghirdetett sztrájkhoz képest.

A kérelmezett a kérelmezők 2022. január 24-i ajánlatával kapcsolatban sérelmezte, hogy a pandémia miatt az összevont csoportok nem elfogadhatóak. Kiemeli a bíróság, hogy fenti ajánlat a korábbiakhoz képest többlétszolgáltatást jelent, mivel a gyermekek felügyelete e szerint minden intézményben és nem csak tankerületi szinten történik. Erre vonatkozóan a kérelmezett ajánlata más megoldást nem tartalmazott. A KMK véleményben rögzítettek szerint pedig elvárható lett volna a kérelmezői ajánlat el nem fogadása esetére egy másik, szakmailag alátámasztott ellenajánlat. A pandémiával kapcsolatos kérelmezetti kifogásokat a bíróság a sztrájk jogszerűsége körében indokolta.

A kérelmezett hivatkozott a sztrájk időelőttiségére is. E körben megjegyzi a bíróság, hogy a folyamatban lévő tárgyalások nem zárják ki, hogy a felek megállapodása hiányban a bíróságtól kérjék a még elégséges szolgáltatások megállapítását, a figyelmeztető sztrájknak – mely jelen eljárásnak kizárólagos tárgya – pedig még a felek egyeztetése alatt is van helye. Mindezek alapján a kérelem nem tekinthető időelőttinek.

Abban az esetben, ha a kérelmezők ajánlatának megfelelően a még elégséges szolgáltatás biztosítása érdekében olyan dolgozót kell munkavégzésre kötelezni, aki a munkabeszüntetésben részt vesz, részére jár a munkabér a munkavégzés idejére, mivel kizárólag a munkabeszüntetés idejére nem illeti meg bér a dolgozót.

Mindezekre tekintettel a bíróság a kérelmezettek ajánlatát fogadta el és a figyelmeztető sztrájk alatt a még elégséges szolgáltatások mértékét e szerint állapította meg a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően.

A bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 82.§-ában foglaltak alapján a perköltség viseléséről az eljárás befejező határozatában hivatalból dönt.

A kérelmezők ügyvédi munkadíjban megjelenő perköltség igényüket a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (IM rendelet) 3.§ (4) bekezdése alapján egyenként 45.000,- Ft összegben kérték megállapítani. A bíróság a beadványok számára, terjedelmére és a ráfordított munkaórák számára tekintettel a perköltség mértékét az elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban állónak találta.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 39.§ (3) bekezdésének b) pontja és 42.§ (1) bekezdés g) pontja alapján az eljárás illetéke 10.500,- Ft. A kérelmezett az Itv. 5.§ (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentes, a feljegyzett illetéket az Állam viseli.

A végzés elleni fellebbezési jogot a Sztrájk törvény 5.§ (2) bekezdése és a Pnptv. 1.§ (5) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2022. január 28.

dr. Halász Krisztián s.k.
bíró